

فرآیند آموزشی چند مرحله‌ای شرکت می‌کنند، که به طور متوسط شامل ۸ تا ۱۰ ساعت مطالعه در هفته خواهد بود. این دوره برای افرادی مناسب است که به ارتباط و تلاقی بین سلامت و فناوری علاقه‌مندند.

مخاطبان احتمالی شامل:

- متخصصان سلامت که به دنبال افزایش درک خود از کاربردهای هوش مصنوعی در محیط‌های بالینی هستند.
- پژوهشگران در حوزه‌های انفورماتیک پزشکی، بیوانفورماتیک، و علوم کامپیوتر که به استفاده از هوش مصنوعی برای نوآوری‌های بهداشتی، درمانی علاقه‌مندند.
- و دانشجویانی که در حال تحصیل در رشته‌های علوم پزشکی، انفورماتیک، یا حوزه‌های مرتبط هستند و تمایل دارند پتانسیل تحول‌آفرین هوش مصنوعی در حوزه مربوط به خود را کشف کنند.

اهداف دوره:

این دوره به گونه‌ای طراحی شده تا برای شرکت‌کنندگان با سطوح مختلف آشنایی با هوش مصنوعی (AI) در سلامت مناسب باشد. اهداف ما شامل فراهم آوردن یک تجربه یادگیری ساختارمند است که از مفاهیم پایه شروع شده و تا تکنیک‌های پیشرفته پیش می‌رود. مواد آموزشی در سه سطح ارائه خواهند شد:

- سطح پایه:** در این سطح، هدف ما آشنایی شرکت‌کنندگان با مفاهیم پایه‌ای هوش مصنوعی در سلامت است. با یک بررسی جامع، شرکت‌کنندگان با چگونگی کاربرد هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف سلامت، از جمله مزایا و ملاحظات اخلاقی آن آشنا می‌شوند.
- سطح متوسط:** در سطح متوسط، هدف ما افزایش دانش شرکت‌کنندگان درباره الگوریتم‌های یادگیری ماشین و کاربردهای خاص آن در تحلیل داده‌های پزشکی است. آن‌ها یاد می‌گیرند که مدل‌های یادگیری ماشین را تفسیر و ارزیابی کنند و پایه‌ای برای تکنیک‌های پیشرفته‌تر هوش مصنوعی فراهم می‌آورند.

سطح پیشرفته: در سطح پیشرفته، به تکنیک‌های پیشرفته‌ای مانند پردازش زبان طبیعی (NLP) می‌پردازیم و نقش حیاتی آن در استخراج بینش‌ها از متون پزشکی را بررسی می‌کنیم.

در دو هفته اول، دوره بر معرفی هوش مصنوعی در سلامت تمرکز خواهد کرد. شرکت‌کنندگان به اصول اولیه هوش مصنوعی در حوزه سلامت می‌پردازند و با تاریخچه تکامل و جایگاه فعلی آن از طریق جلسات تعاملی به رهبری مربیان باتجربه آشنا می‌شوند. آن‌ها پیاده‌سازی‌های واقعی فناوری‌های هوش مصنوعی در محیط‌های بالینی را تجزیه و تحلیل کرده و موفقیت‌ها و چالش‌های آن را از طریق مطالعات موردی بررسی می‌کنند.

با شرکت در بحث‌ها، شرکت‌کنندگان به بررسی ملاحظات اخلاقی و مزایای بالقوه هوش مصنوعی در سلامت می‌پردازند. درک آن‌ها از مفاهیم پایه از طریق آزمون‌ها و تکالیف ارزیابی خواهد شد. در هفته‌های سوم تا ششم، شرکت‌کنندگان به اصول یادگیری ماشین می‌پردازند. جلسات تعاملی به آن‌ها امکان می‌دهد که جزئیات الگوریتم‌های یادگیری ماشین را بررسی کنند، جایی که می‌توانند پرسش‌های خود را مطرح کرده و در بحث‌ها شرکت کنند. کارگاه‌های عملی فرصتی را برای اعمال مفاهیم یادگیری ماشین بر داده‌های بهداشتی تحت راهنمایی مربیان فراهم می‌کنند. از طریق پروژه‌های گروهی، شرکت‌کنندگان به حل مشکلات بهداشتی با استفاده از تکنیک‌های یادگیری ماشین پرداخته و از بازخورد مربیان بهره‌مند می‌شوند. درک آن‌ها از طریق ارسال پروژه‌ها و ارزیابی‌های همکاران ارزیابی می‌شود.

هفته‌های هفتم تا دهم بر تکنیک‌های پیشرفته یادگیری ماشین تمرکز خواهند داشت. شرکت‌کنندگان به تکنیک‌های پیشرفته یادگیری ماشین دست می‌یابند و به پروژه‌های پیشرفته‌ای که به بررسی معماری‌های یادگیری عمیق و کاربردهای آن در سلامت می‌پردازد، کار می‌کنند. آن‌ها با بررسی و بحث در مورد مقالات پژوهشی پیشرو، به نمایش تخصص خود از طریق ارائه پروژه‌ها و ارزیابی‌های جامع می‌پردازند.

در دو هفته پایانی، دوره بر پردازش زبان طبیعی در سلامت تمرکز خواهد داشت. جلسات تعاملی و نمایش‌های عملی به بررسی کاربرد پردازش زبان طبیعی در سلامت می‌پردازند. شرکت‌کنندگان در کارگاه‌های عملی شرکت کرده و تکنیک‌های NLP را بر داده‌های بهداشتی واقعی اعمال خواهند کرد. آن‌ها مطالعات موردی را که نشان‌دهنده پتانسیل تحول‌آفرین NLP در استخراج بینش از متون پزشکی بدون ساختار هستند، تحلیل خواهند کرد و در نهایت مهارت خود را با اعمال تکنیک‌های NLP بر یک مجموعه داده بهداشتی واقعی و ارائه یافته‌های خود نشان خواهند داد.

مفاهیم کلیدی:

- هوش مصنوعی در سلامت:** کسب درک از پتانسیل تحول‌آفرین هوش مصنوعی در ارائه خدمات بهداشتی، از بهبود تصمیم‌گیری بالینی تا بهینه‌سازی جریان‌های عملیاتی.
- یادگیری ماشین:** یادگیری اصول یادگیری ماشین و یادگیری عمیق، توانمندسازی شرکت‌کنندگان برای بهره‌برداری از ساختارهای داده‌محور جهت کشف الگوهای پنهان در داده‌های پیچیده پزشکی و بهبود نتایج درمانی و بهره‌وری در سلامت.
- پردازش زبان طبیعی:** استفاده از قدرت (ادامه در صفحه بعد)

- ملاحظات اخلاقی و محدودیت‌های fMRI
- روندهای نوظهور و جهت‌گیری‌های آینده در تحقیقات fMRI

تیم متخصصین دوره شامل چه کسانی می‌باشد؟

این دوره توسط بنده زیر نظر دو نفر از اساتید محترم رادیولوژی برگزار خواهد شد:

- پروفیسور مسعود پورعیسی
- دکتر امیررضا جهانشاهی

برنامه آموزشی بین المللی دکتر سپیده تحسینی تکانتپه: نقش سونوگرافی در تشخیص زود هنگام و گزینه‌های درمانی برای بیماریهای روماتولوژیک

دکتر سپیده تحسینی تکانتپه
متخصص داخلی - فلوی
روماتولوژی
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
ایمیل:
sepidehtahsinitekanatpeh@gmail.com

در اینجا به اهمیت سونوگرافی در

مدیریت بیماری‌های روماتولوژیک از طریق دو مثال می‌پردازیم:
مثال ۱: بیماری با درد مفصلی که به مدت ۸ هفته ادامه داشته است، به کلینیک مراجعه کرده است. نتایج آزمایشات نشان‌دهنده وجود آنتی‌بادی‌های خودایمنی از جمله Anti-CCP و RF با مقادیر بالا و همچنین مارک‌های التهابی مانند ESR و CRP است. با این حال، معاینه فیزیکی هیچ نشانه‌ای از آرتریت بالینی را نشان نمی‌دهد، به این معنا که بیمار شرایط کامل برای تشخیص آرتریت روماتوئید (RA) را ندارد. در این حالت، نقش سونوگرافی پراهمیت است. با استفاده از پروب سونوگرافی روی مفاصل مشکوک، می‌توانیم سینوویت تحت بالینی را تشخیص دهیم. شناسایی سینوویت به ما این امکان را می‌دهد که با تکمیل معیارهای تشخیصی به تشخیص دقیق و درمان زود هنگام برای پیشگیری از آرتروپاتی‌های تخریبی و دفورمیتی برسیم.

مثال ۲: مثال دوم نقش سونوگرافی در درمان بیماری‌های روماتولوژیک را نشان می‌دهد. فرض کنید بیمار مبتلا به آرتروپاتی‌های کریستالی، مانند نقرس، که همچنین بیماری‌های هم‌زمانی نظیر زخم معده، بیماری قلبی ایسکمیک یا بیماری مزمن کلیوی دارد. این بیمار با یک حمله حاد آرتریت نقرسی به پزشک مراجعه می‌کند. در این سناریو، پزشک با محدودیت‌هایی در گزینه‌های درمانی مواجه است: از جمله NSAIDها، کلسیستین و گلوکوکورتیکوئیدهای خوراکی. در اینجا، سونوگرافی ارزشمند است زیرا می‌تواند در تزریق گلوکوکورتیکوئید داخل مفصلی در مفاصل کوچک که نیاز به دقت بالا دارند، کمک کند. این کاربرد سونوگرافی به طور قابل توجهی کارایی و ایمنی درمان را افزایش می‌دهد.

شرکت‌کنندگان هدف این دوره شامل دانشجویان پزشکی، پزشکان عمومی، متخصصان داخلی و دستیاران فوق تخصصی روماتولوژی هستند. در پایان دوره، شرکت‌کنندگان قادر خواهند بود از سونوگرافی برای شناسایی افیوژن‌های مفصلی، شناسایی سینوویت و انجام دقیق تزریق‌های گلوکوکورتیکوئید داخل مفصلی با کمترین تروما و شکست پایین استفاده کنند.

دوره به مدت ۸ هفته برگزار خواهد شد (هر جلسه ۲ ساعت و به صورت هفتگی).

برنامه آموزشی بین المللی مهندس سنوبر نادریان:

**فناوری‌های هوش مصنوعی در حوزه سلامت:
از یادگیری ماشین تا
پردازش زبان طبیعی**

سنوبر نادریان
کمیته تحقیقات و فناوری
دانشجوی
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
ایمیل:
Senobarnaderian97@gmail.com

مروری بر دوره

در طول ۳ ماه در این دوره، به یک بررسی جامع از فناوری‌های هوش مصنوعی در سلامت خواهیم پرداخت. هر هفته، شرکت‌کنندگان در یک

برنامه آموزشی بین المللی دکتر سما رهنمایان: تکنیک‌ها و کاربردهای fMRI

دکتر سما رهنمایان
دستیار پژوهشی مرکز تحقیقات
علوم اعصاب
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
ایمیل:
samarahnemayan@gmail.com

خودتان را معرفی می‌کنید؟

سلام من دکتر سما رهنمایان هستم. فارغ التحصیل پزشکی هستم که در حال حاضر به عنوان دستیار پژوهشی در مرکز تحقیقات علوم اعصاب دانشگاه علوم پزشکی تبریز کار می‌کنم. تحقیقات من در درجه اول بر روی تصویربرداری عصبی، به ویژه fMRI انسان و حیوان، نورودنرئاسیون، و سکنه مغزی است. من این افتخار را داشتم که در دانشگاه روهر آلمان، دانشگاه ایسنبروک در اتریش و دانشگاه بوغازیچی ترکیه به عنوان پژوهشگر مهمان حضور داشته باشم.

از نظر افتخارات و تجربیات، در حالی که هنوز دانشجوی پزشکی بودم در سال ۲۰۲۲ به عنوان محقق برجسته کشوری شناخته شدم. اخیراً، در سال ۲۰۲۴، جایزه ECTP را از فدراسیون انجمن‌های علوم اعصاب اروپا دریافت کردم. اطلاعات دقیق در مورد سابقه پژوهشی من برای بررسی بیشتر در CV من موجود است.

موضوع و هدف این دوره چیست؟

دوره تعاملی تکنیک‌ها و کاربردهای fMRI برای ارائه درک جامعی از تکنیک‌های fMRI و تجهیز شرکت‌کنندگان به مهارت‌هایی برای شروع مطالعات مرتبط.

چرا fMRI را انتخاب کردید؟

تصویربرداری تشدید مغناطیسی کاربردی (fMRI) یک تکنیک تصویربرداری عصبی غیر تهاجمی است که با تشخیص تغییرات در جریان خون، فعالیت مغز را اندازه‌گیری و نقشه‌برداری می‌کند. این روش با اجازه دادن به محققان و پزشکان برای مشاهده فعالیت مغز در زمان واقعی، درک ما از عملکرد مغز را متحول کرده است. fMRI در هر دو زمینه تحقیقاتی و بالینی برای مطالعه عملکرد مغز، تشخیص بیماری‌های عصبی و برنامه ریزی مداخلات جراحی بسیار ارزشمند است. توانایی آن در ارائه تصاویر دقیق از فعالیت مغز، آن را به ابزاری حیاتی در زمینه‌های علوم اعصاب، روانشناسی و پزشکی تبدیل می‌کند.

نوع برگزاری دوره چگونه است؟

منتورینگ و رویکرد عملی این دوره شامل مقالات پژوهشی، سخنرانی‌های دعوت شده، بازدید از امکانات و تمرین‌های عملی برای تقویت یادگیری خواهد بود.

مخاطبین دوره چه کسانی هستند؟

دانشجویان پزشکی، عصب‌شناسی، روانشناسی و سایر رشته‌های مرتبط.

طول دوره چقدر است؟

چهار هفته (۲۰ ساعت در هفته) با قابلیت تنظیم در صورت نیاز.

واحد های دوره چیست؟

- مقدمه ای بر fMRI
- مروری بر fMRI: تاریخچه، اصول، و کاربردها
- مفاهیم اولیه علوم اعصاب مرتبط با fMRI
- مقدمه ای بر آتاتومی و عملکرد مغز
- اکتساب و پردازش داده های fMRI
- اصول تصویربرداری MRI و fMRI
- تکنیک‌های جمع‌آوری داده‌های fMRI: شامل بازدید احتمالی از یک مرکز MRI
- پیش پردازش داده های fMRI: تصحیح حرکت، اصلاح زمان برش، صاف کردن فضایی
- تجزیه و تحلیل آماری داده های fMRI: مدل خطی عمومی (GLM)، تجزیه و تحلیل مبتنی بر خوشه
- تکنیک های پیشرفته fMRI
- fMRI مبتنی بر وظیفه در مقابل fMRI حالت استراحت
- تجزیه و تحلیل اتصال عملکردی
- تحلیل الگوی چند متغیره (MVPA)
- مقدمه ای بر تکنیک های یادگیری ماشین در تجزیه و تحلیل fMRI
- کاربردهای بالینی و دستورات عملی آینده
- کاربردهای بالینی fMRI: در نورولوژی، روانپزشکی و علوم اعصاب شناختی

و وضعیت آنها اطلاع داریم و می توانیم مشکلات آنها را در طول درمان های دندانپزشکی کنترل کنیم.

گروه دوم بیماران ما کاندید پیوند عضو، رادیوتراپی، شیمی درمانی و بیس فسفونات درمانی هستند. همانطور که می دانید قبل از انجام این درمان ها، بیمار باید ویزیت دندانپزشکی را انجام دهد و دندان که کاندید پر کردن، درمان ریشه و کشیدن باشد در دهان وی باقی نماند و بیمار باید دهان سالمی داشته باشد. قبل از آن درمان ها، بیماران به ما مراجعه می کنند و ما دهان بدون پوسیدگی برای آنها آماده می کنیم. همچنین پس از پیوند اعضا، رادیوتراپی، شیمی درمانی و بیس فسفونات درمانی، سلامت دهان و دندان آنها را هر سه ماه در سال اول و بعد از آن هر شش ماه به صورت دوره ای بررسی می کنیم.

گروه سوم بیماران ما ضایعات دهان و فک و صورت هستند. همانطور که می دانید ضایعات زیادی در ناحیه دهان و فک و صورت داریم که برخی از آنها خوش خیم، برخی از آنها ضایعه پیش بدخیم و برخی از آنها بدخیم هستند. ضایعات داخل استخوانی و بافت نرم داریم. ما جراحی بیوپسی انسیتال یا اکسیژنال را انجام داده و این بیماران را درمان می کنیم.

گروه چهارم بیماران ما اختلالات مفاصل گیجگاهی فکی هستند. همانطور که می دانید برخی از بیماران دندان قروچه یا آپنه خواب دارند. ما برای آنها دستگاه ساخته و آنها را درمان می کنیم.

گروه دیگری از بیماران ما بیماران دچار درد دهان و صورت هستند. متأسفانه بسیاری از این بیماران با شکایت اصلی دندان درد به دندانپزشک عمومی مراجعه می کنند. دندانپزشک درمان ریشه آنها را شروع می کند، پس از این درمان درد بیماران تسکین نمی یابد. مرحله بعدی کشیدن دندان است! دندانپزشک عمومی کشیدن تمام دندان های ناحیه را شروع می کند اما درد دوباره تسکین نمی یابد. زمانی که بیمار به ما مراجعه می کند، می بینیم که بیماران دچار درد دهان یا سردرد هستند، مثلاً سر درد خوشه‌ای، سر درد تنشی، نورالژی سه قلو، سردرد میگرنی و ... درمان این بیماران با ما است.

آخرین گروه از بیماران ما بیماران خشکی دهان هستند. همانطور که می دانید بعد از رادیوتراپی و شیمی درمانی، عملکرد غدد بزاقی کاهش می یابد. بعد از این ما پوسیدگی های زیادی داریم و بافت دهان درد می کند. ما عملکرد سطح پایین غدد بزاقی آنها و ضایعات دهانی آنها را درمان می کنیم.

در این دوره می خواهیم در مورد ضایعات دهان و فک و صورت صحبت کنیم.

سایر شاخه های فک و صورت مانند جراحی دهان و فک و صورت، گوش حلق بینی، متخصص پوست، دندانپزشک عمومی و پزشک عمومی می توانند در این دوره شرکت کنند. ابتدا در مورد توضیح ضایعات صحبت خواهیم کرد. آیا این ضایعه خوش خیم است یا بدخیم؟ با این ضایعه چه کنیم؟ از آن بیوپسی تهیه کنیم یا نه؟ بهترین محل برای بیوپسی کجاست؟ کدام نوع بیوپسی را باید انجام دهیم، اکسیژنال یا انسیتال؟ آیا آن ضایعه قبل از بیوپسی برای بررسی بدخیمی و انتخاب بهترین محل برای جراحی نیاز به رنگ آمیزی تولوئیدین بلو دارد؟ ما در مورد این سوالات صحبت خواهیم کرد.

مدت دوره ما هفت ماه خواهد بود. یک ماه نظری و شش ماه بالینی. اساتید دوره من، دکتر اسلامی مدیر گروه بخش بیماری های دهان، فک و صورت و دکتر حسین پور سردمدی هستند.

تاملی تاریخی بر مکتب پزشکی معاصر تبریز

دکتر حمیدرضا نمازی
استادیار اخلاق پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران
ایمیل:
hr.namazi@gmail.com

(ادامه از صفحه اول) به نظر نگارنده سنت معاصر پزشکی و طبابت در تبریز چنان است که می توان با تحلیلی عمیق و مستند نگاری دقیق با عنوان مکتب پزشکی معاصر تبریز از آن یاد کرد. مولفه های این مکتب به شرح زیر برشمرده می شود.

یکم- جایگاه ممتاز بیمارستان:

سنت بیمارستانی دیرین تبریز تا زمان حاضر کمابیش در فرهنگ سلامت این شهر تداوم داشته است. کثرت بیمارستان ها در تبریز و تنوع تخصصی آنها در ۶۰ سال اخیر ممتاز و متمایز است. بیمارستان هایی همچون احمدیه، آمریکایی ها، میزشخانه ملی و ... پیشینه ای است از آنچه در دهه های اخیر بیمارستان های **(ادامه در صفحه بعد)**

۵ فرهنگ ایمنی بیمار و استراتژی های تقویتی

مدت زمان دوره:

این دوره در شش هفته و شامل ۱۸ جلسه ارائه می شود. هر هفته حدود ۹ ساعت به فعالیت های آموزشی اختصاص دارد.

روش های تدریس:

- **سخنرانی ها:** ارائه اصول و چارچوب های تئوریک
- **مطالعات موردی:** تحلیل سناریوهای واقعی برای درک کاربردهای عملی
- **بحث های گروهی:** ایجاد فضای تعاملی برای تبادل نظر
- **تمرینات شبیه سازی:** تمرینات عملی در تشخیص و مدیریت مسائل ایمنی
- **سخنرانان مهمان:** دعوت از کارشناسان حوزه برای تبادل تجربه و بینش

روش های ارزیابی:

- **آزمون ها و تکالیف:** بررسی درک مباحث
- **تحلیل موارد:** ارزیابی مهارت های حل مسئله
- **پروژه های گروهی:** طراحی و اجرای سناریوهای ایمنی بیمار
- **امتحان نهایی:** ارزیابی جامع نهایی

تیم آموزشی:

- اساتید این دوره شامل:
- دکتر زهرا شیخعلی پور
- دکتر مزگان لطفی
- دکتر اکرم قهرمانیان
- واحدهای اضافی شامل مدیریت زخم و تشخیص پرستاری هستند که توسط دکتر لطفی و دکتر قهرمانیان تدریس خواهند شد.

منابع:

- Textbook of Patient Safety and Clinical Risk Management: Liam Donaldson. 2021.
- Keeping Patients Safe: Transforming the Work Environment of Nurses: Page, Ann. 2004; Washington, D.C.: National Academies Press
- Patient Safety: the PROACT root cause analysis approach. Latino, Robert J. 2009; Boca Raton: CRC Press
- Online learning platforms for additional resources and interactive modules
- Relevant guidelines and standards from healthcare organizations (e.g., WHO, Institute for Healthcare Improvement)

نتیجه گیری:

این دوره به فراگیران کمک می کند تا درک عمیق تری از ایمنی بیمار داشته باشند و با استفاده از دانش و مهارت های کسب شده، بهبود قابل توجهی در نتایج مراقبتی و کاهش خطاهای پزشکی ایجاد کنند.

برنامه آموزشی بین المللی دکتر

فرشاد جوادزاده:

ضایعات دهان، فک و

صورت

دکتر فرشاد جوادزاده
استادیار بیماری های دهان، فک و صورت
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
ایمیل:
fa.javadzadeh@gmail.com

من دکتر فرشاد جوادزاده متخصص بیماری های دهان، فک و صورت استادیار دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز هستم. تخصص ما پلی بین دندانپزشکی و علوم پزشکی است.

قبل از هر چیز، بیا بید در مورد تخصص بیماری های دهان، فک و صورت صحبت کنیم. این تخصص، تخصصی است که در برخی از کشورها مانند ایالات متحده، کانادا و استرالیا وجود دارد. در کشورهای اروپایی، تخصص ما با رادیولوژی و پاتولوژی ترکیب شده است. همانطور که می دانید در بخش، ما گروه های زیادی از بیماران داریم و فکر می کنم تخصص ما وسیع ترین تخصص در دندانپزشکی است. گروه اول بیماران ما کسانی هستند که از نظر پزشکی مشکل داشته و نیاز به درمان های دندانپزشکی دارند. به عنوان مثال بیماری های غدد درون ریز، بیماری های ریوی، بیماری های قلبی مانند نارسایی قلبی و آریتمی، بیماری های گوارشی، بیماری های کبدی، اختلالات ایمونولوژیک و غیره. درمان های دندانپزشکی این بیماران با ما است. ما از مشکلات آنها، آزمایش خون

(ادامه از صفحه قبل) NLP در سلامت که به شرکت کنندگان

اجازه می دهد از انبوه متون پزشکی بدون ساختار، بینش های کاربردی استخراج کرده و راه را برای مراقبت های شخصی تر بیمار هموار سازند.

تیم های تخصصی:

شرکت کنندگان این فرصت را دارند که با تیمی از دانشجویان متخصص در کمیته تحقیقات دانشجویی همکاری کنند. این تیم به عنوان راهنما، مربی و منابع الهام برای شرکت کنندگان عمل خواهد کرد.

گام های بعدی:

تا پایان این دوره تحول آفرین، شرکت کنندگان نه تنها به عنوان یک متخصص فناوری های هوش مصنوعی در حوزه سلامت، بلکه به عنوان یک رهبر آگاه که نوآوری و تغییرات مثبت را در چشم انداز به سرعت در حال تکامل ارائه خدمات بهداشتی هدایت می کند، تبدیل خواهند شد.

برنامه آموزشی بین المللی دکتر

زهرا شیخ علیپور:

ایمنی بیمار

زهرا شیخ علیپور
استادیار آموزش پرستاری
دانشگاه علوم پزشکی تبریز
ایمیل:
sheikhalipour@gmail.com

بررسی اجمالی دوره:

در این دوره، مروری جامع بر اصول و شیوه های ایمنی بیمار خواهیم داشت. هدف از این دوره، تجهیز متخصصان و دانشجویان حوزه سلامت با دانش و مهارت های ضروری برای بهبود ایمنی و کاهش خطاهای پزشکی در محیط های بالینی است. این دوره به فراگیران کمک می کند تا با مفاهیم کلیدی ایمنی بیمار آشنا شوند و نقش خود را در ارتقای سلامت بیماران به نحو مؤثرتری ایفا کنند.

اهداف آموزشی دوره:

۱. درک اصولی از مفهوم ایمنی بیمار و اهمیت آن در مراقبت های بهداشتی
۲. شناسایی انواع و علل اصلی خطاهای پزشکی
۳. تحلیل استراتژی های پیشگیری از خطاهای پزشکی و تقویت ایمنی بیمار
۴. ارزیابی نقش ارتباطات، کار تیمی، و فرهنگ سازمانی در ایمنی بیمار
۵. بررسی روش های گزارش و تحلیل حوادث ناگوار
۶. اجرای طرح های بهبود کیفیت در راستای ارتقای ایمنی در بالین

گروه هدف دوره:

- متخصصان سلامت (پزشکان، پرستاران، داروسازان، متخصصان بهداشت)
- دانشجویان رشته های مرتبط
- مدیران بخش های بهداشت و درمان

محتوای دوره:

۱. مقدمه ای بر ایمنی بیمار
  - تعریف و دامنه مفهومی ایمنی بیمار
  - تاریخچه ایمنی بیمار
  - جایگاه و اهمیت ایمنی بیمار در نظام بهداشت
۲. انواع و علل خطاهای پزشکی
  - خطاهای دارویی، تشخیصی، و جراحی
  - مشکلات ارتباطی و سیستمی
۳. پیشگیری از خطاهای پزشکی
  - استانداردهای ایمنی دارویی و چکلیست ها
  - فرآیندهای شناسایی بیمار
  - نقش فناوری در پیشگیری از خطا
۴. نقش ارتباطات و کار تیمی در ایمنی بیمار
  - اهمیت ارتباط مؤثر
  - یویایی تیم و همکاری مؤثر
  - استراتژی های تقویت همکاری در تیم های سلامت
۵. گزارش و تحلیل رویدادهای نامطلوب
  - سیستم های گزارش دهی
  - تجزیه و تحلیل علل ریشه ای (RCA)
۶. بهبود کیفیت در ایمنی بیمار
  - روش های بهبود مستمر کیفیت (CQI)
  - ارزیابی عملکرد و معیارها

(ادامه از صفحه قبل) معاصر، پزشکی نوین را پدید آورده است.

دوم- طبابت، سیاست و جنبش های اجتماعی:

به اقتضای جنبش مشروطه و جریانات آزادی خواهانه، امر سلامت در پیوست با عدالت و آزادی اهمیت بسیار پیدا می کند. شهر تبریز به خاطر محوریت جنبش مشروطه، در معرض نقد مشروطه خواهان از حیث بهداشت و درمان قرار گرفته است. میرزا یوسف خان تبریزی ملقب به مستشارالدوله، در رساله «یک کلمه» از نبود مریضخانه شکایت می کند و رسیدگی به بهداشت شهرها را یکی از اولویت های مشروطه خواهان می داند. از این رو پیوند سلامت با سیاست در تبریز به سنتی دیرپا بدل شده است.

سوم- مسئولیت اجتماعی:

پس از مشروطه در بسیاری از محله های تبریز انجمن هایی تشکیل شده بود که علاوه بر مسائل سیاسی به امور خیریه همچون مسائل عام المنفعه می پرداخت و از مستمندان محله مراقبت می کرد. رایگان بودن مریضخانه ملی تبریز و ایجاد مراکز متعدد دارالایتام، دارالعجزه و دارالمساکین، الگوی مراقبتی ممتازی را در تبریز پدیدار آورده است. سنت بی گدایی شهر که تا کنون ادامه پیدا کرده است، ناظر به هدفمندی در ادای مسئولیت اجتماعی است. انجمن مستمندان تبریز را شاید بتوان نمونه شاخصی از مسئولیت اجتماعی در یک قرن اخیر در ایران دانست که در هر شرایط اقتصادی این شهر را عاری از گدا کرده است. پیوند میان صنعتگران و کارآفرینان شهر با کادر درمان و مراقبان سلامت به پایداری مسئولیت اجتماعی در قبال سلامت کمک کرده است.

چهارم- خیریه:

خیریه سلامت در تبریز نیز منحصر به فرد و الهام بخش است. سنت اهدای تابلوهای موسسات خیریه مراقبت از بیماران مبتلا به بیماری های صعب العلاج و مزمن همچون بیماران کلیوی و ... به مجالس ترحیم به جای اهدای گل به بازماندگان متوفی نقشی موثر در هدفمندی خیریه در حوزه سلامت داشته است. این سنت از تبریز به سایر شهرهای ایران در سالین اخیر تسری پیدا کرده است. خیریه سلامت در تبریز فقط به این مهم خلاصه نمی شود بلکه بیمارستان هایی که خیرین در این شهر پایه گذاشته اند متعدد و شاخص است. از جمله این بیمارستان ها می توان به بیمارستان فرمانفرمایان، بیمارستان عالی نسب، بیمارستان نیکوکاری و ... اشاره کرد.

پنجم- پزشکی در شهر:

فرهنگ پزشکی در تبریز با حوزه عمومی آمیختگی صمیمانه ای دارد و جایگاه طبابت در فضاهای شهری، جایگاهی رفیع و محترمانه است. از دیرباز محله هایی به نام کوی معالجان و محله صالحیه به ترتیب برای اقامت پزشکان تمام وقت و پزشکان نیمه وقت نامگذاری و اختصاص یافته بود. در تبریز امروز نیز، کوی اطباء و کوی پزشکان نمونه هایی از این امر بشمار می آید. هر چند که نامگذاری شهری، در چند دهه اخیر توجه کمتری به نماد پردازی سلامت و طبابت در معابر کرده است اما همچنان معابری از قدیم به نام اطبای دیرین تبریز به چشم می خورد. کوی عدل (منصوب به پروفسور عدل جراح ممتاز تبریزی) و کوی امیرکبیریان در ششگلان نمونه هایی از نامگذاری های قدیم هستند. نکته دیگر وجود مطب هایی در شهر تبریز است که بر خیابان اصلی قرار گرفته اند و چند قدم بیشتر با اتاق معاینه فاصله ندارند. این مهم به آمیختگی طبابت و حوزه عمومی منجر شده است و فضایی امید (space of hope) ایجاد کرده است. نمونه شاخص این الگو مطب مرحوم دکتر مختار قندی ها از پایه گذاران چشم پزشکی آذربایجان است که اکنون به صورت مجموعه مطب خانوادگی بدل شده است.

ششم- معماری و سلامت:

سنت طبابت در تبریز با شکوه معماری پیوند خورده است. دانشسرای پسران در میدان دانش سرا که مدتی محل دانشکده پزشکی تبریز بود اثر ماندگار ماکسیم سیرو معمار شهیر فرانسوی است. معماری دانشکده پزشکی قدیم (پیراپزشکی فعلی) و بیمارستان قلب مدنی (امام خمینی سابق و پهلوی اسبق) در محوطه باغ - دانشگاه تبریز نیز شکوه معمارانه حوزه سلامت را به رخ می کشد. نظر به مطب های قدیمی در شهر، الگوهای جالبی را نمایان می کند. مطب مرحوم دکتر پورعجم در کوچه ارک که به صورت خانه باغ طراحی شده است، فضایی دل انگیز برای مراجعین در چند دهه فراهم آورده است. در ورودی مغازه های سنگی نیز به عنوان مثال می توان به مطب دکتر فاروق اصفهانیان اشاره کرد که معماری متمایزی دارد. متاسفانه الگوهای نوین طراحی و معماری مطب ها از نمونه های دل انگیز و مراقبانه پیشین فاصله گرفته است و شمایل اتاق های اداری پیدا کرده است. با این حال توجه به سنت معماری سلامت در تبریز می تواند احیاگر ارزش های این حوزه باشد.

هفتم- سنت آموزشی:

همه آنچه که آمد سنت آموزشی ای را در طبابت پایه گذاشته است که مبتنی بر مراقبت (care)، شکوه (glory)، محله محوری، خیریه، مسئولیت اجتماعی و هویت شهری است. به نظر می رسد تاریخ نگاری مدرن طبابت معاصر تبریز برای حفظ سنت های بجا مانده و تداوم آن ضروری باشد. آگاهی تاریخی (historical consciousness) بیش از آنکه امری تزئینی در حوزه سلامت باشد، ستون های مراقبت را سرپا نگاه می دارد. طرح و تحلیل مکتب طبابت معاصر تبریز بیش از آنکه در بادی امر به نظر می آید اثر و ثمر در پی خواهد داشت.

هیئت تحریریه مهمان (به ترتیب حروف الفبا)

- دکتر سپیده تحسینی ایمیل: sepidehtahsinitekantapeh@gmail.com
- دکتر فرشاد جوادزاده ایمیل: fa.javadzadeh@gmail.com
- دکتر سما رهنمایان ایمیل: samarahnemayan@gmail.com
- مهندس صنوبر نادریان ایمیل: Senobarnaderian97@gmail.com
- دکتر حمیدرضا نمازی ایمیل: hr.namazi@gmail.com

هیئت اجرایی (به ترتیب حروف الفبا)

- کریم اکبرزاده ایمیل: Karim.akbarzadeh@yahoo.com
- فاطمه حدیری ایمیل: fatemeh1999heidari@gmail.com
- ملیحه رشیدی ایمیل: Maliheh.rashidi@yahoo.com
- سکینه صفریور ایمیل: safarpoursakineh451@gmail.com
- اعظم عبدالمهدی ایمیل: abdollahiazam97@yahoo.com
- فرناز کریمی ایمیل: farnaz.karimi1361@gmail.com
- جعفر لیلان دوست ایمیل: leylandost4@gmail.com
- مهدی محمدی ایمیل: mahdi.mohammadi1360625@gmail.com

هیئت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا)

- دکتر جلال اعتمادی ایمیل: jalaletemadi@yahoo.com
- دکتر رضا جواد رشید ایمیل: rjrashid@gmail.com
- دکتر سروین سنایی ایمیل: Sarvin_so2000@yahoo.com
- دکتر مسعود فقیه دینوری ایمیل: dinvarim@tbzmed.ac.ir
- دکتر فرید رشیدی ایمیل: fr2652@yahoo.com
- دکتر زهرا شیخ علیپور ایمیل: sheikhalipourz@gmail.com
- دکتر فرزین سلیمان زاده ایمیل: Dr_farzin_s53@yahoo.com
- دکتر علیرضا علا ایمیل: ala.alireza@gmail.com
- دکتر عطا محمودپور ایمیل: mahmoodpoora@tbzmed.ac.ir
- دکتر مجتبی ورشوچی فرد ایمیل: varshochim@tbzmed.ac.ir

مدیر مسئول
دکتر مجتبی محمدزاده
ایمیل: drmojtaba@yahoo.com

سردبیر
دکتر حسن سلیمان پور
ایمیل: soleimanpourh@tbzmed.ac.ir

دبیر
دکتر هادی همیشه کار
ایمیل: hamishekar@tbzmed.ac.ir

مدیر داخلی و ویراستار زبان انگلیسی

پروانه موحد
ایمیل: movahhed1994@gmail.com

دستیاران سردبیر (به ترتیب حروف الفبا)

دکتر نسرین جعفری
ایمیل: jafarin95nasrin@gmail.com

دکتر فاطمه علیپور یگانه
ایمیل: dryeg20485@gmail.com

دکتر طناز نوین بهادر
ایمیل: tannaznovinbahador@gmail.com

مشاور IT

مریم حسن خانی
ایمیل: maryamhasankhani1360@gmail.com

طراحان گرافیک (به ترتیب حروف الفبا)

هادی پایدار
ایمیل: hadipaydar8497@gmail.com

فاطمه علیپور یگانه
ایمیل: dryeg20485@gmail.com

پروانه موحد
ایمیل: movahhed1994@gmail.com

ارتباط با ما

پست الکترونیکی:
Imam_Reza_ER@tbzmed.ac.ir

تلفن:
۰۲۱۳۳۳۷۳۹۶

آدرس لینک آپارات:
www.aparat.com/ImamrezaHospTABRIZ

آدرس صفحه اینستاگرام:
www.instagram.com/imamreza.tbzmed

آدرس کانال یوتیوب:
https://youtube.com/channel/UCIQJc2puPFSMLMh3GIH5A-A

آدرس:
معاونت آموزشی و پژوهشی بیمارستان امام رضا(ع)،
خیابان دانشگاه، خیابان گلگشت، تبریز، ایران